



รายงานผลการประเมินคุณภาพองค์กรภายในคณะแพทยศาสตร์ ระดับภาควิชา ประจำปี 2565

ภาควิชาชีวเคมี

รายนามผู้ตรวจประเมินฯ ทีม F

1. รศ.นพ.ธนวัฒน์	วะสินนท์	หัวหน้าทีมผู้ตรวจประเมิน
2. ผศ.นพ.ประสิทธิ์	วงศ์ตรีรัตนชัย	ผู้ตรวจประเมิน
3. รศ.พญ.วิชุดา	จิรพรเจริญ	ผู้ตรวจประเมิน
4. รศ.พญ.สุรินทร์พร	ลิขิตเสถียร	ผู้ตรวจประเมิน
5. รศ.ดร.ภัทรา	คำรินทร์	ผู้สังเกตการณ์
6. อ.ดร.อนิรุทธ์	วัชรวิภา	ผู้สังเกตการณ์
7. อ.ดร.เจษฎา	ไทรงามสุข	ผู้สังเกตการณ์
8. นายนรินทร์	สิงห์สุวรรณ	เลขานุการ

ส่วนที่ 1: ข้อคิดเห็นต่อบริบทและสถานการณ์ของภาควิชา

จากบริบท สถานการณ์การแข่งขัน และความเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ภาควิชาเผชิญ ทีมผู้ตรวจประเมิน มีความเห็นเพิ่มเติมในส่วนของโอกาสเชิงกลยุทธ์ด้านสำคัญ และความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญ ซึ่งประเด็นเหล่านี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของภาควิชาให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

ลำดับที่	ประเด็น	ข้อคิดเห็น
โอกาสเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญของภาควิชา (เพิ่มเติม)		
1	เพิ่มจำนวนงานวิจัยและนวัตกรรม	ภาควิชามีโอกาสที่จะพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ เพื่อสอดคล้องกับทิศทางของมหาวิทยาลัยได้แก่ FACT และตามจุดแข็งของภาควิชาได้แก่ เวชสำอางค์ โดยมุ่งสู่การไปสู่การจดสิทธิบัตรโดยทำงานร่วมกับคณะหรือมหาวิทยาลัย
2	เพิ่มจำนวนผลงานวิจัย	เพิ่มการประสานงานเชิงรุกโดยทำงานวิจัยร่วมกับภาควิชาทางคลินิกที่เกี่ยวข้องหรือหาลูกค้าผ่านทางเครือข่ายของการประชุมคณะเพื่อให้ภาควิชาอื่นทราบและเริ่มการ collaboration กัน เพื่อเพิ่มจำนวนงานวิจัยและ Impact factor
3	เพิ่มจำนวนบัณฑิตศึกษาทุกระดับ	ใช้สื่อในการดึงดูดนักศึกษาเก่ง ที่มีคุณภาพเข้ามาเรียนมากขึ้นผ่านการค้นหาช่องทางที่หลากหลายมากกว่าเดิมเช่นผ่านทางครูที่ปรึกษาในระดับปริญญาตรีหรือการประชาสัมพันธ์จุดเด่นของภาควิชาผ่านทางสื่อต่าง ๆ การแสดงให้ลูกค้าทราบว่าภาควิชาเรามีการเชื่อมโยงทางคลินิก หรือช่วงนักศึกษาที่มาฝึกงาน ดังเช่นเสียงของนักศึกษาปัจจุบันที่กล่าวไว้
ความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญของภาควิชา (เพิ่มเติม)		
1	บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกษียณ	จำนวนบุคลากรของภาควิชา สายวิชาการที่ลดลง โดยเฉพาะอาจารย์ที่มีอยู่ในปัจจุบันที่จะเกษียณรวมถึงที่เกษียณอายุ อาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดำเนินงานของภาควิชา ตามพันธกิจด้านการเรียนการ



		สอนและงานวิจัย ควรมีการเร่งทดแทนบุคลากรที่จะเกษียณและส่งเสริมเพื่อเตรียมพร้อมการขาดแคลนที่จะเกิดขึ้นทุกปีเป็นเวลาสามปีต่อจากนี้
2	ทุนวิจัยมีจำนวนน้อย	จากสถานะเศรษฐกิจที่ถดถอยส่งผลให้ภาครัฐและเอกชนลงทุนงบประมาณการวิจัยจากภายนอกลดลง และมีเงื่อนไขการขอรับทุนที่ยากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลต่อการดำเนินงานตามพันธกิจหลักด้านการสร้างวิจัยคุณภาพสูงของภาคฯ และเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ขององค์กร
3	นักศึกษามีจำนวนน้อยลง	จำนวนของนักศึกษาลดลง เนื่องจากนักศึกษาอาจไม่ทราบถึงเนื้อหาความก้าวหน้า การเชื่อมโยงทางคลินิกของหลักสูตร อีกทั้งมีการแข่งขันจากมหาวิทยาลัยอื่นในหลักสูตรที่เหมือนกัน ควรมีแนวทางแก้ไข การประชาสัมพันธ์ในช่องทางที่หลากหลายมากขึ้น

ส่วนที่ 2: ผลการประเมินกระบวนการที่สำคัญของภาควิชา

หมวด 2: กลยุทธ์	
จุดเด่นหรือแนวปฏิบัติที่ดี (Strength)	โอกาสพัฒนาที่สำคัญ (OFI)
2.1 การจัดทำกลยุทธ์: กำหนดทิศทางและเป้าหมายการดำเนินงานของภาควิชา	
มีการกำหนดแผนกลยุทธ์ตามพันธกิจของภาควิชา โดยเฉพาะเรื่องการพัฒนางานวิจัยสู่ระดับสากล ตอบสนองต่อสถานการณ์และสังคมในปัจจุบัน	ไม่ปรากฏว่าภาควิชามีความชัดเจนในเรื่องการจัดทำแผนกลยุทธ์การสร้างบัณฑิต เพื่อตอบสนองพันธกิจของภาควิชา
2.2 การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ: การถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ของภาควิชาไปสู่การปฏิบัติทั่วทั้งองค์กร	
มีการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ผ่านการประชุมสัมมนา องค์กรประจำปี กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละแผน และกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของแผน	ไม่ปรากฏว่าภาควิชามีการติดตามความก้าวหน้าความสำเร็จของแผนกลยุทธ์
2.3 แผนด้านบุคลากรที่สำคัญที่สนับสนุนแผนกลยุทธ์ของภาควิชา	
มีการวิเคราะห์อัตรากำลังของบุคลากรที่จะเกษียณอายุและวางแผนทดแทน	ไม่ปรากฏว่าภาควิชาได้วางแผนอัตรากำลังบุคลากรทดแทนที่มีความรู้ความสามารถใหม่ เพื่อทดแทนบุคลากรเกษียณอายุ ก่อนระยะเวลาเกษียณอายุ

หมวด 3: ลูกค้า	
จุดเด่นหรือแนวปฏิบัติที่ดี (Strength)	โอกาสพัฒนาที่สำคัญ (OFI)
3.1 การจำแนกลูกค้า	
	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ปรากฏว่าภาควิชาได้จำแนกลูกค้าและผู้มีส่วนได้เสียครอบคลุมตามบริบทของภาคฯ - ไม่ปรากฏว่าภาควิชา ได้มีการทบทวนกลุ่มลูกค้าภายใน (internal customer) ซึ่งส่งผลต่อการออกแบบหรือจัดบริการ ติดตามผลการบริการที่



	<p>เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มลูกค้ากลุ่มดังกล่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ปรากฏว่าภาควิชาได้วิเคราะห์ให้เห็นทิศทางความต้องการของตลาดทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อใช้ข้อมูลมาวางแผนจำแนกลูกค้า (นักศึกษา) ลูกค้าที่สำคัญในอนาคตให้ชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การวางแผนกลยุทธ์ที่จะช่วยเพิ่มความสามารภในการแข่งขันของภาควิชา เพื่อดึงดูดกลุ่มลูกค้า (นักศึกษา) ในอนาคตมาเรียนที่ภาควิชาให้มากขึ้น
<p>3.2 การรับฟังลูกค้า และการได้สารสนเทศจากลูกค้าเพื่อให้ภาควิชานำไปใช้ได้</p>	
<p>มีการรับฟังเสียงของลูกค้าผ่านช่องทางที่หลากหลายด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (เช่น chat in MS team แบบประเมินออนไลน์ Facebook LINE กลุ่ม เป็นต้น) โดยเฉพาะลูกค้ากลุ่มนักศึกษาระดับบัณฑิต</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ปรากฏว่าภาควิชาได้ทบทวนประสิทธิภาพของช่องทางการรับฟังเสียงของลูกค้าแต่ละกลุ่มที่จำแนกไว้ และนำมาปรับปรุงเพื่อให้ได้สารสนเทศด้านเสียงของลูกค้าที่มีคุณภาพ ตรงประเด็น - ไม่ปรากฏว่าภาควิชา มีช่องทางการรับฟังเสียงที่ชัดเจน เพื่อรองรับการสอน online short course, upskill course ระยะสั้น และสามารถนำไปออกแบบกระบวนการใหม่ที่ตอบสนองความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
<p>3.3 ความผูกพันของลูกค้า: ประสบการณ์ และการจัดการความสัมพันธ์</p>	
<p>มีระบบ complaint management ผ่านช่องทางข้อร้องเรียน เข้าที่ประชุมและแก้ปัญหาเป็นขั้นตอน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ปรากฏว่าภาควิชา มีแนวทางที่เป็นระบบและมีประสิทธิผลในการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้ากลุ่มนักศึกษาระดับบัณฑิต และกลุ่มลูกค้าทางคลินิก - ไม่ปรากฏว่าภาควิชา ได้ประเมินความผูกพันของลูกค้าแต่ละกลุ่มอย่างไร การจัดการความสัมพันธ์ที่เป็นระบบจะช่วยให้ภาควิชาสามารถพัฒนาบริการ การเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างตรงประเด็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของสถาบันอื่นที่เป็นคู่แข่งได้
<p>3.4 การปฏิบัติที่เป็นธรรม – Fair Treatment</p>	
<p>3.5 การใช้ข้อมูลเสียงของลูกค้าและตลาดของภาควิชา</p>	
<p>มีการปรับช่องทางการติดต่อให้นักศึกษาเข้ามาติดต่อผ่าน chat MS team and zoom meeting เพื่อสรุป ซักถามก่อนการสอบ</p>	<p>ไม่ปรากฏว่าภาควิชา ได้ออกแบบกระบวนการที่เกิดจาก VOC ของลูกค้าที่เป็นรูปธรรมแล้วได้ผลลัพธ์ที่เปลี่ยนหรือตอบสนอง VOC อย่างเห็นได้ชัด</p>



หมวด 4: การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้	
จุดเด่นหรือแนวปฏิบัติที่ดี (Strength)	โอกาสพัฒนาที่สำคัญ (OFI)
4.1 การวัด วิเคราะห์ และทบทวนผลการดำเนินการของภาควิชา	
	<p>ไม่ปรากฏว่าภาควิชามีแนวทางอย่างเป็นระบบในการทบทวนผลการดำเนินการและขีดความสามารถขององค์กร เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทบทวนการกำหนดตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับเป้าหมายของกลยุทธ์ และแต่ละกระบวนการสำคัญ มีการติดตาม ทบทวนอย่างสม่ำเสมอ เพิ่มการเทียบเคียงกับคู่แข่งที่ทำหายมากขึ้น (เช่น คู่เทียบในระดับนานาชาติ) เพื่อให้เห็นความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เห็นระดับความก้าวหน้าของการพัฒนา และโอกาสพัฒนา - ไม่ปรากฏว่าภาควิชาได้ส่งเสริมให้เกิดการนำข้อมูลดังกล่าวไปสู่การพัฒนากระบวนการและนำไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งหวังให้เกิดผลลัพธ์การดำเนินการที่ดีขึ้นกว่าคู่แข่ง ที่จะช่วยแสดงให้เห็นภาพการเป็นหน่วยงานชั้นนำในระดับสากลที่ชัดเจนมากขึ้น
4.2 การจัดการความรู้ของภาควิชา	
<ul style="list-style-type: none"> - มีแนวทางในการจัดการความรู้ของภาควิชา เรื่องการจัดการเรียนการสอน online สอบ online ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นที่มาของการกำหนดความรู้สำคัญของภาควิชา และการใช้ระบบ Mentor ในการผลิตงานวิจัยที่ยั่งยืน - มีแนวทาง working instruction ของ back office ที่สามารถนำมาใช้กับบุคลากรใหม่ได้ 	<p>ไม่ปรากฏว่าภาควิชามีระบบรวบรวมความรู้สำคัญ การเผยแพร่และการนำไปสู่การปฏิบัติจริงฝังลึกในผู้ปฏิบัติงาน การจัดการความรู้ที่เป็นระบบจะช่วยให้ภาควิชาเพิ่มขีดความสามารถ พัฒนาการปฏิบัติที่ดี/เป็นเลิศ และนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมได้อย่างยั่งยืน บรรลุตามพันธกิจและวิสัยทัศน์ที่จะเป็นหน่วยงานชั้นนำในการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ได้</p>

หมวด 5: บุคลากร	
จุดเด่นหรือแนวปฏิบัติที่ดี (Strength)	โอกาสพัฒนาที่สำคัญ (OFI)
5.1 การประเมินความต้องการด้านขีดความสามารถและอัตรากำลังบุคลากรของภาควิชา	
	<p>ไม่ปรากฏว่าภาควิชาได้วางแผน การวิเคราะห์ อัตรากำลัง และความเพียงพอของบุคลากรสายวิชาการเพื่อให้สามารถดำเนินงานตอบสนองเป้าหมายของคณะและภาควิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ต้องการการเพิ่มทิศทางด้าน omics, data analysis หรือ bioinformatic ที่ชัดเจน ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคสำคัญที่จะทำให้ภาควิชาไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้</p>



5.2 บุคลากรใหม่: แนวทางในการสรรหา ว่าจ้างและดูแลบุคลากรใหม่	
มีการวางแผนในการสรรหาบุคลากรใหม่สายวิชาการ เพื่อทดแทนบุคลากรที่เกษียณ	ไม่ปรากฏว่าภาควิชามีแนวทางที่เป็นระบบและมีประสิทธิผลในการสรรหา และการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ที่จะไปเพิ่มความสามารถในพัฒนากระบวนการต่าง ๆ ตามกลยุทธ์ของภาควิชา
5.3 วัฒนธรรมองค์กร	
5.4 การพัฒนาผลการปฏิบัติงานของบุคลากรของภาควิชา	

หมวด 6: การปฏิบัติการ	
จุดเด่นหรือแนวปฏิบัติที่ดี (Strength)	โอกาสพัฒนาที่สำคัญ (OFI)
6.1 กระบวนการทำงานที่สำคัญของภาควิชา	
มีการออกแบบกระบวนการที่สำคัญด้านการวิจัย มีการรวมกลุ่มกันของอาจารย์รุ่นกลางและรุ่นใหม่ ขอทุน fundamental fund จนได้เงินทุนวิจัยเป็นจำนวนมาก	ไม่ปรากฏว่าภาควิชามีระบบที่ภาควิชาใช้ในการกำหนดกระบวนการทำงานที่สำคัญของภาควิชา มาออกแบบกระบวนการทำงานต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องการเรียนการสอน การกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน การกำกับติดตาม ตรวจสอบและทบทวนผลการปฏิบัติงาน และวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่การปรับปรุง
6.2 การจัดการโอกาสสร้างนวัตกรรม: แนวทางสร้างนวัตกรรม จากโอกาสเชิงกลยุทธ์ของภาควิชา	
	ไม่ปรากฏว่าได้กำหนด ออกแบบแนวทางในการสร้างนวัตกรรมให้ชัดเจน มี timeline และครอบคลุมทุกพันธกิจ เช่น ด้านการศึกษา การบริการและวิจัย เพื่อการสร้างโอกาสทางนวัตกรรม
6.3 ความต่อเนื่องทางธุรกิจ และความสามารถในการฟื้นตัว	
	ไม่ปรากฏว่าภาควิชาได้กำหนดแนวทางอย่างเป็นระบบ เพื่อจัดทำแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจเช่น การลดลงของนักศึกษา



หมวด 7: ผลลัพธ์ที่สำคัญของภาควิชา	
จุดเด่นหรือแนวปฏิบัติที่ดี (Strength)	โอกาสพัฒนาที่สำคัญ (OFI)
7.1 ผลลัพธ์การดำเนินการตามแผนกลยุทธ์สำคัญของภาควิชา	
<p>ผลลัพธ์การดำเนินการตามแผนกลยุทธ์สำคัญของภาควิชาฯ ด้านวิจัยอยู่ในระดับเป้าหมายเป็นส่วนใหญ่ และมีแนวโน้มที่ดีในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา เช่น จำนวนผลงานวิจัยมุ่งเป้า จำนวนผลงานวิจัยที่อยู่ในฐานข้อมูล Q1/Q2 จำนวนผลงานวิจัยที่มี IF>3 จำนวนผลงานวิจัยที่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น FACT research มีผลความพึงพอใจของผู้เรียนระดับสูง</p>	<p>ไม่ปรากฏว่าภาควิชาฯ มีแนวทางอย่างเป็นระบบในการทบทวนผลการดำเนินการและขีดความสามารถขององค์กร เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่พบการเทียบเคียงผลลัพธ์การดำเนินงานสำคัญกับคู่เทียบที่ทำหายในระดับนานาชาติที่จะบอกระดับการพัฒนาของภาควิชาฯ เป็นหน่วยงานชั้นนำในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - ผลลัพธ์ยังไม่ครอบคลุมการดำเนินงานที่ตอบสนองความสำเร็จของพันธกิจด้านการบริการทางคลินิก

ส่วนที่ 3: แนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศของภาควิชา (Best Practice)

ภาควิชาฯ มีแนวทางการดำเนินงานที่โดดเด่น ส่งผลดีต่อภาควิชา และสามารถนำไปแลกเปลี่ยน แบ่งปันในระดับคณะ เพื่อส่งผลให้ภาควิชาฯ และหน่วยงานอื่น เรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนางานต่อไป คือ

แนวทางการดำเนินงานในด้าน (เกณฑ์ TQA หมวด
ชื่อกระบวนการ Best Practice
<ul style="list-style-type: none"> • การคงอยู่ซึ่งจำนวนและคุณภาพของงานวิจัย (resilience in number and research quality during Covid-19 pandemic)
แนวทางการดำเนินงานโดยสรุป
<ol style="list-style-type: none"> 1. Research Cluster (Clinic, Pre-Clinic) 2. การปรับกระบวนการในสถานการณ์ฉุกเฉิน (Covid-19) 3. ทุนวิจัยจากภายนอก จากการร่วมมือของอาจารย์และ Research Cluster
ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาต่อยอด
<ol style="list-style-type: none"> 1. เชื่อมโยงภาควิชาทางคลินิก เพื่อเพิ่มจำนวน และค่า Impact Factor 2. มุ่งเน้นงานวิจัยที่มีโอกาสได้รับทุนจากภายนอก เช่น เวชสำอางค์ และ FACT 3. ต่อยอดจากสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ ผ่านช่องทางมหาวิทยาลัย



ส่วนที่ 4: ปัญหา อุปสรรคสำคัญของภาควิชา และความต้องการในการรับการสนับสนุนจากคณะ

ประเด็นที่	รายละเอียด
ปัญหาและอุปสรรคในระดับคณะ เช่น การบริหารงาน โครงสร้างการบริหารงาน	
1	Infrastructure
2	บุคลากรผู้ช่วยวิจัย
ปัญหาและอุปสรรคในระดับภาควิชา เช่น การบริหารงาน โครงสร้างการบริหารงาน	
1.	
2.	
ความต้องการการสนับสนุนจากคณะ	
1.	Infrastructure
2.	งวิจัย
3.	ผู้ช่วยวิจัย
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ไปยังทีมบริหารคณะ	
1.	
2.	